

FOTO: THOMAS ÖBERG
I november-december lägger första isen.
The first ice covering appears in November-December.

FOTO: THOMAS ÖBERG
Gråsiskan äter alfrön på vintern.
The Redpoll eats alder seeds in winter.

FOTO: THOMAS ÖBERG
Gråalen blommar i maj. Överst röda honax, därunder hanhängen, till höger fjolårets honax som blev kottar och nu tappat sina frön.
The Grey Alder blooms in May. Above, the red female spikes, and underneath, the male catkin, and to the right last year's female spikes which turned into cones and have now lost their seeds.

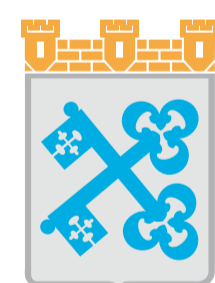

FOTO: THOMAS ÖBERG
Åkerbär blommar i maj-juni.
Arctic Bramble blooms in May - June.
Hönsbär har röda bär på hösten.
Dwarf Cornel has red berries in the autumn.

15 Havsstrand

Bottenviken är ett säreget hav.

**Landet höjer sig med nästan en meter på hundra år.
Typiskt för Bottenviken är också det bräckta vattnet,
is under vintrarna och stora variationer i vattenstånd.**

LULEÅ KOMMUN

Landhöjningsmark

När landet stiger bildas ny strand där växter vandrar in. Närmast vattnet finns en strandäng med gräset madrör och blommande skogsstjärna och kabbeleka. På stranden finns två bär, det smaklösa hönsbäret och det läckraste bär som finns - åkerbär. Åkerbär har rosa blommor, och precis som hos hjortron finns han- och honblommor på skilda plantor. På äldre mark växer buskar som pors och vide och högre upp gråal, björk och gran.

Gråal

Längs stränderna växer en bård av gråal. Samma träd har i maj både han- och honblommor. Från de långa, dinglande hängena ryker pollen. Det ska fastna på de små, röda honaxens pistiller. Honaxen ska växa ut till alens gröna kottar. På vintern blir kottarna bruna och släpper sina frön. Fröna sprider sig lätt på snötäcket i vinden. Gråsiskorna älskar att klänga i gråalarna på vintern och plocka frön ur alkottarna. Också järpen gillar al, både knoppar och hängen. Den sitter i träden på vintern och fyller sin kräva.

Bräckt vatten

Östersjön är världens största brackvattenhav med svag salthalt – det kallas bräckt vatten. Bottenviken är Östersjöns nordligaste del. Här är salthalten 0,2 % medan Västkusten har 3 %. I bräckt vatten möter havsfiskar som strömming insjöfiskar som abborre, mört, sik och gädda. Lax, öring, sik och nejonögon simmar från havet upp i älvarna för att leka.

Islagt hav

Bottenviken är ett islagt hav hela vintern. Isarna lägger på havet i november-december. Älgar, renar, rävar och harar vandrar på isen mellan öarna. Vikaresälen föder sina kutar i den sönderbrutna packisen. I mitten av maj sker islossningen. Då finns redan måsar, trutar och gäss på plats. Vid islossningen kan is och vågor hyvla stränderna fria från buskar och träd.

Vattenståndet i Bottenviken

Vattenståndet kan variera upp till tre meter. Vid hård vind från norr och högtryck förs vattnet söderut och ytan sjunker. Vid sydlig vind och lågtryck stiger vattnet. På stränder som formas av vågor och is

ENGLISH

Seashore

The Baltic Sea, whose northern part is called the Bothnian Bay, is the world's biggest brackish water sea – a sea with low salt content. Here the salt content is 0.2 per cent, whereas the Atlantic has up to 3.5 per cent. In the Bothnian Bay, ocean species such as herring encounter lake species such as perch, lavaret and pike. Salmon, trout and lamprey swim up from the sea into the rivers to spawn.

The Bothnian Bay is ice-covered sea all winter from November to May. Moose, reindeer, foxes and hares walk across the ice between the islands.

Another typical feature for the Bothnian Bay is glacial rebound. The land is rising at the rate of almost a metre per century. New shores are formed, where plants immigrate. The first tree is Grey Alder (*Alnus incana*).

The water level can vary by up to 3 m. In a strong northerly wind with high atmospheric pressure, the water is forced southwards and the sea level falls. In a southerly wind with low atmospheric pressure, the water level rises. On shores formed by waves and ice there are shore grasslands rich in floral species.

har träd och buskar ingen chans att leva. Här finns istället artrika blommande strandängar. Den albård som ligger innanför strandängen upp till högvattenlinjen är viktig. Det är en sammanhängande lövträdsvärld med gott om död ved för insekter.